

ΦΩΤΟ 1

ΦΩΤΟ 2

Φωτό 1 Εκφόρτωση ψυγείου στον Πειραιά, όμοιου με το επίμαχο ψυγείο με τα πορτοκάλια. Είναι εμφανές ότι και αυτό είχε φορτωθεί εγκάρσια ανάμεσα στους δύο καταπέλτες

Φωτό 2 Οι πύρι ασφάλισης που είχαν κολληθεί πάνω στον καταπέλτη. Μεγέθυνση φωτογραφίας

Η «θεωρία του ψυγείου» με τα πορτοκάλια

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΦΩΤΗΣ ΜΑΡΤΙΝΟΣ

Το επίμαχο φορτηγό ψυγείο (τράκτορας με καρότσα και φορτίο πορτοκάλια, συνολικού βάρους 36 τόνων) φορτώθηκε τελευταίο και τοποθετήθηκε εγκάρσια ανάμεσα στους δύο καταπέλτες. Σύμφωνα με τη «θεωρία του ψυγείου», μετά τις 01:30 π.μ. της 8ης Δεκεμβρίου 1966 και λόγω των μεγάλων κλίσεων διατοιχισμού το όχημα προσέκρουσε με το πίσω μέρος στον δεξιό καταπέλτη, που άνοιξε «ομαλώς», συγκρατούμενος από το συρματόσχοινο ανέλκυσης. Από το άνοιγμα μπήκαν στο γκαράζ νερά που σχημάτισαν ελεύθερη επιφάνεια, με αποτέλεσμα την απώλεια της ευστάθειας, την ανατροπή και τη βύθιση του πλοίου. Το ψυγείο έπεσε από το άνοιγμα στη θάλασσα. Η καρότσα ανεκλύστηκε και μεταφέρθηκε αρχικά στη Σέρφικα και μετά στον Πειραιά. Η πίσω πλευρά της δεν έφερε κανένα ίχνος πρόσκρουσης. Ο καταπέλτης ασφαλιζόταν στη

θέση του με κάποιο σύστημα που κανείς δεν ξέρει ποιο ακριβώς ήταν, αφού το είχε ανακατασκευάσει κατά το δοκούν ο ελασματοουργός Νίκος Γεράκης τον Ιανουάριο του 1966, αγνοώντας τα σχέδια του ναυπηγού. Στην έκθεση 30/1967 της Β' ΑΕΕΝΑ αναφέρεται: «Η στερέωση των πρωραίων θυρών εις την θέσιν κλεισίματος εγένετο διά τριών ζευγών σφιγκτήρων (τρεις εφ' εκάστης πλευράς), οι οποίοι συνέδεον τον σκελετόν της κάσας με τον καταπέλτην μέσω περιστρεφόμενων ελασματιών τεμαχίων φερόντων εγκοπάς. Η περιστροφή τούτων εγένετο περί άξονα στερεωμένον επί της όψεως της κάσας έχοντα μορφήν πύρου». Η περιγραφή δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, πιθανώς επειδή περιγράφει το σύστημα του ΧΑΝΙΑ. Από τις φωτογραφίες που υπάρχουν (βλ. Φωτό 2) φαίνεται ότι στο ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ οι πύρι δεν ήταν κολλημένοι πάνω στην κάσα. Ήταν κολλημένοι πάνω στον καταπέλτη. Όταν ο κατα-

πέλτης έκλεινε κι ερχόταν σε όρθια θέση, οι πύρι «θηλύκωναν» μέσα στην εγκοπή ενός ελάσματος που ήταν κολλημένο στην κάσα, και μετά ασφαλιζόταν με το σφιξίμο μιας πεταλούδας. Όλα αυτά γίνονταν βέβαια με το χέρι. Όταν ήθελαν ν' ανοίξουν τον καταπέλτη ξέσφιγγαν τις πεταλούδες, ώστε να απελευθερωθούν οι πύρι, και ο καταπέλτης, που είχε μια μικρή κλίση προς τα έξω μιας και τότε δεν υπήρχαν τα σημερινά υδραυλικά συστήματα, έπεφτε με το δικό του βάρος συγκρατούμενος από το φρένο του ηλεκτρικού βαρούλκου, που τύλιγε ένα συρματόσχοινο για να τον ανεβάσει και το ξετύλιγε για να τον κατεβάσει. Το φρένο του βαρούλκου δεν μπορούσε από μόνο του, μέσω του συρματόσκοινου, να συγκρατήσει στη θέση του τον καταπέλτη, λόγω του μεγάλου βάρους του (6-8 τόνοι) και ιδίως όταν το βαπόρι έπαιρνε κλίση, και γι' αυτό ήταν αναγκαία η ασφάλιση με το σφιξίμο των έξι πεταλούδων.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ Η ΠΡΟΣΚΡΟΥΣΗ
«Περί ώραν 01:20 το ψυγείον μετακινείται αποτόμως, παρασύρει τους τάκους και προσκρούει εις τον αριστερόν καταπέλτην, ο οποίος είναι μονίμως και ασφαλώς κλεισμένος (σ.σ.: παρ' όλα αυτά κόπηκε εν πλω κι έπεσε στη θάλασσα στις 30 Αυγούστου 1965). Καταστρέφεται το ψυγείον της μηχανής και χύνονται νερά εις το δάπεδον. Ακολουθως, με την κλίσην του πλοίου προς τα δεξιά το ψυγείον προσκρούει με το όπισθεν αυτού μέρος επί του δεξιού καταπέλτου και επανέρχεται εις την προτεραιάν θέσιν [...]. Μεταξύ 01:30 και 01:45 το ψυγείον λόγω των διατοιχισμών του πλοίου κυπά τρεις φορές τούς δύο καταπέλτας και κατά την τελευταίαν πρόσκρουσιν επί του δεξιού καταπέλτου ούτος ανοίγει "ομαλώς"». Έκθεση 30/1967 Β' ΑΕΕΝΑ.
«Κατά τις 12 πήγα στο γκαράζ, Έμεινα λίγο και, όταν έπεσε ▶

Η «θεωρία του ψυγείου», η «θεωρία του κυκλώνα», η «θεωρία του λιμενάρχη». Πραγματογνώμονες που καταρρίπτουν τους φυσικούς νόμους και δικαστές που αξιίζουν Όσκαρ σεναρίου. Το τρελό φορτηγό με τα πορτοκάλια, οι τρελές επινοήσεις και η μη απόδοση ευθυνών. Πώς έγινε το άσπρο μαύρο στο πιο μαύρο ναυάγιο της ελληνικής ακτοπλοΐας